

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
KOMUNIKACIJOS FAKULTETAS**

**ŽURNALISTIKOS KŪRYBINIO KONKURSO
(STOJAMOJO EGZAMINO)
PROGRAMA**

I. Bendrosios nuostatos

1. Kūrybinio konkurso programa (toliau – Programa) yra stojamojo egzamino temų ir sąlygų rinkinys ir įgyvendinama vadovaujantis Žurnalistikos kūrybinio konkurso reglamentu, patvirtintu Vilniaus universiteto (VU) Komunikacijos fakulteto (KF) taryboje.
2. Programą sudaro skyriai: II. Pagrindimas (apie žurnalistikos istoriškumą, sampratą, kūrybiškumą, studijų raidą ir kūrybinį konkursą). III. Konkurso apibrėžimas ir sąlygos. IV. Rekomendacijos. Trečias skyrius („Konkurso apibrėžimas ir sąlygos“) yra skirtas vadovautis formuluojant egzamino klausimus, temas ir vertinant pretendento žinias egzamino metu.
3. Programos turinio teisės priklauso Vilniaus universitetui, be jo sutikimo neplatintos ir netaikomos kitur.

II. Programos pagrindimas

(Žurnalistikos istoriškumas, kūrybiškumas, samprata, studijų raida ir kūrybinis konkursas)

4. **Kūrybinis konkursas** – tai egzaminas pasirinkusiems žurnalistikos specialybės bakalauro studijas Vilniaus universitete¹. Jo metu atrenkami jaunuoliai, besidomintieji visuomenės santykių raida, politikos ir kultūros įvykių aktualijomis, naujienų pateikimu per visuomenės informavimo priemones ir turintieji tikslą tapti periodinės žiniasklaidos sistemos darbuotojais. Egzamino istoriškumas (nuo VU žurnalistikos studijų pradžios) rodo tradiciją nuolat vertinti pretendentų pasirengimą šioms studijoms, jų motyvaciją, kūrybiškumą naujausių socialinių pokyčių kontekstuose. Jauni žmonės, kuriems būdingas kritinis mąstymas, turėtų atskleisti savo ryžtą ir gebėjimus studijuoti vieša atsakomybe pagrįstos kūrybinės profesijos disciplinas. Pretendentai, žinantys naujausius Lietuvos politikos ir kultūros įvykius, procesus tarptautiniame kontekste, turėtų įrodyti, kad jie tas žinias gali pateikti įdomiai, būti pastabūs, kad jie norės mokytis, kaip tikrovėje atpažinti, kur yra visuomenei svarbus faktas ir/ar asmenybės, reiškiniai. Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo reformos (2009) kontekste Komunikacijos fakultetas konkurso tradiciją vertina kaip įsipareigojimą rengti brandžius kūrybinės profesijos specialistus.
5. **Lietuva** šimtmečių tėkmėje patyrė sudėtingų istorinių sukrėtimų, tarp kurių vertėtų atsimiti draudimą skleisti, dalintis žiniomis, kalbine ir rašytine informacija. Besikeitusios okupacinės valdžios bandydavo nutautinti kraštą, kad jame išnyktų lietuvių kalba. Nuolatinis pasipriešinimas nuo knygnešių veiklos (XIX a.) iki sovietinių disidentų laikotarpio atspindi sąlygas, kaip visuomenė stengėsi pasinaudoti alternatyviais informacijos šaltiniais (XX a. apėmusiais ir pokario partizanų periodiką, ir „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, ir „Laisvosios Europos“ ar „Amerikos balso“ radijo laidas, etc.), kaip siekė žodžio laisvės. Visi okupaciniai režimai bijojo periodinės informacijos pateikiamų faktų, todėl nelegaliai platinamą spaudą persekiavo. Laisva žurnalistika išsiskleidė XX amžiuje Sąjūdžio laikotarpiu (1988 – 1990). Kita vertus, pasiryžusiems studijuoti žurnalistiką, būtina įvertinti aplinkybę, kad periodinės žiniasklaidos ir valdžios santykiai yra nuolatinė visuomenės raidos problema. Jai perprasti reikalingos laisvos minties universitetinės studijos.
6. **Informacinės technologijos** lemia sparčių informacijos mainų perspektyvą. Kaip žurnalistika kinta pasaulyje ir kaip kis Lietuvoje? Neabejotinai – analitine, išsamesnio žurnalistinio tyrimo kryptimi. XXI amžius atvėrė daugiaterpės žurnalistikos formas, kurioms įvaldyti reikalingi ir specialūs profesiniai gebėjimai. Dabar žurnalistika kaip komunikacijos pranešimas, kurio priemonės, būdai ir formos yra itin glaudžiai susiję, išgyvena konvergencijos procesą, nagrinėjamą bakalauro studijų programoje;

¹ Antroji, aukštesnės pakopos žurnalistikos studijų programa skiriama tiems, kurie, baigę kitas, kitos krypties pagrindines studijas ir, turėdami universitetinį bakalauro diplomą, norėtų tapti žiniasklaidos specialistais.

tyrinėjamą magistro studijų programoje. Apie žurnalistus sakoma, kad jie, ieškodami naujienų, kurios skaitytojams, žiūrovams ar klausytojams reikalingos, yra pirmieji įvykių „pranašai”. Jie ne tik sužino, bet ir turi ta žinia pasidalyti. O ar tas, kuris sužino pirmasis, moka atrinkti „pelus nuo grūdų”, suvokti viešai skelbtinos/skelbiamos/paskelbtos informacijos vertę?

7. **Studentams** pirmiausia bus ir yra keliami reikalavimai įsisavinti žurnalistikos specialybės teorijos ir praktikos dalykus kartu su studijų pagrindų (masinės komunikacijos teorijų), taip pat – bendrais universitetinio lavinimo dalykais. Vilniaus universitete sukurta būtiniausia bazė žurnalisto darbui pasirengti. Studijų programos skelbiamos VU Komunikacijos fakulteto tinklalapyje, studentų kūrybiniai darbai publikuojami specializuotame bakalauro ir magistrantūros studijų programų tinklalapyje www.universitetozurnalistas.lt. Pagrindinių (pirmos pakopos) studijų programa skirta subrandinti praktinius socialinės informacijos rinkimo, apdorojimo įgūdžius, kurie formuoti bendrų universitetinių studijų kontekste. Profesiniai dalykai bakalaurams bus pateikiami programoje iš 3 modulių. (Antroji, aukštesnės pakopos, analitinio pobūdžio studijų programa skiriama tiems, kurie, baigę kitas, kitos krypties pagrindines studijas, norėtų tapti žiniasklaidos specialistais: redaktoriais, ekspertais, apžvalgininkais). Tai, kas aptariama auditorijose, ką studentai sužino iš įvairių skaitinių, jie bando pritaikyti privalomosios praktikos metu radijo, televizijos, interneto, periodinės spaudos arba agentūrų redakcijose. Kaip ir daugelyje specialybių, žurnalistikos studentams taikomi griežti akademiniai reikalavimai. Kūrybingi, pažangūs studentai dalyvauja *Erasmus* mainų programoje, turi galimybių plėtoti mokslinę ir visuomeninę veiklą. Itin gerai išlaikantys sesiją studentai gali pretenduoti į vardines išėivijoje kūrybinį darbą dirbusių žurnalistų Henriko Blazo, Vytauto Gedgaudo, Salomėjos Narkeliūnaitės stipendijas. Įgiję bakalauro diplomą, jaunuoliai pirmiausia gali dirbti reporterio, korespondento, vyresniojo redaktoriaus darba.
8. **Vilniaus universitetas** – viena seniausių ne vien mūsų tėvynės, bet ir Europos aukštoji mokykla: Alma academia et Universitas Vilnensis įkurta prieš 430 metų. Universiteto istorijos pradžia glaudžiai susijusi su leidyba, kai Jėzuitų ordinas sukūrė žiniasklaidos tinklą – nuo leidinių atrankos iki spausdinimo. Datų kontekste mums ypač yra svarbu pastebėti žiniasklaidos raidos ypatumus per pastarąjį 100-metį, kai buvo atgauta lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis teisė – juk XX amžius subrandino ir nacionalinės žurnalistikos tradiciją, jos sistemą, susietą teorijos, mokymų ir praktikos, ir padėjo subrandinti viešąją nuomonę telkiant visuomenę Lietuvos valstybės kūrybai. Dabar žurnalistika turi reikšmingos įtakos naujai – tinklaveikos visuomenei. Universiteto vaidmuo – kaip ir XIX a. pr., taip ir XX a. tautai yra svarbus tuo, kad stiprino mokslo mintį ir tada, kai Lietuva buvo aneksuota, kai jos žiniasklaidos sistemas reguliavo imperiniai režimai. Mūsų aukštosios mokyklos istorija glaudžiai susijusi su tėvynės istorija, jos praradimais, dramomis ir atgimimu. Kodėl Vilniaus universitetas išlaiko kūrybinio egzamino tradiciją būsimųjų – pagrindinių studijų studentams? Vilniaus universitetas yra svarbi nacionalinės žiniasklaidos sistemos dalis, nes istorijos raidoje ne tik disponavo visuomenės informavimo priemonėmis, bet ir tapo žiniasklaidos, komunikacijos ir informacijos specialistų rengėjas. Jos specialistams vadovaujant, 1996 metais buvo parengtas Visuomenės informavimo įstatymas, pirmą kartą Lietuvos istorijoje išplėtojęs spaudos laisvės sąvoką. Nuo 2004 m., kai Lietuva tapo Europos Sąjungos nare, žodžio ir spaudos laisvės, jos atsakomybės suvokimo kriterijai visose šalyse turi būti suvokiami vienodai. Žurnalistikos specialybės studijoms VU – per 60 metų. Nuo 1991 metų, kai buvo įkurtas Komunikacijos fakultetas ir įsteigtas jo padalinys – Žurnalistikos institutas, žurnalistika šiuolaikiškai interpretuojama kaip politinės komunikacijos elementas, įtakingas socialinis veiksnys. Įvertindamas informacijos technologijų pažangą ir socialinius pokyčius informacijos erdvėse, fakultetas nuolat ieško ir taiko naujoves mokslo raidoje, Universiteto studijų programose: žiniasklaidos sistemoje dalyvauja analizuodamas medijų problemas, darydamas išvalgų, siekdamas, kad savo individualią perspektyvą galėtų išvelgti ir kiekvienas būsimas žurnalistas, kuriam gyvenime gal būt teks pakeisti ne vieną leidėją-darbdavį arba pačiam tapti vyriausiuoju redaktoriumi, taip pat – vadovauti leidybos įmonei.
9. **Žiniasklaida** – tai sudėtinga sistema, taip pat – savitas įdomus procesas (ir ekonominis, ir kūrybinis) ir organizacija, galiausiai – produkcija. Skleidžiant informaciją, įvairius visuomenės sluoksnius pasiekia pažangos reiškiniai. Vadinas, ir teikiantieji, perduodantieji informaciją turi būti pakankamai išsilavinę. Žiniasklaidos sąvoka, Lietuvoje sukurta 1996 m., turi neabejotinų sąsajų su daugeliu sričių – istorija, geografija, lingvistika, psichologija, informatika. Ji gali būti vartojama ir kaip „medijų” atitikmuo. Šiuo metu žiniasklaidos sistemos darbuotojas, įsijungiantis kompiuterį, turi savo išsimokslinimą, gebėjimus pritaikyti taip, kad ne tik sėkmingai surinktų informaciją, bet ir objektyviai ją pateiktų.

10. **Žurnalistika** – kur kas senesnė profesija Lietuvoje nei būtų galima manyti, susipažinus su šios specialybės raida Universitete. Leisti pirmąjį laikraštį karalius Augustas III suteikė privilegiją būtent Vilniaus Akademijai dar 1760 metais. Kita vertus, išmanydami griežtus profesionalumo kriterijus, žurnalistikos sąvoką galėtume taikyti lietuvių periodikai, pradėti leisti Mažajoje Lietuvoje nuo XIX amžiaus pabaigos; kiek anksčiau – JAV leistai lietuvių periodikai. Nuo ankstyvųjų viduramžių, kai Europoje buvo pradėti leisti laikraščiai, buvo pastebėta, jog šiam darbui taip pat reikia mokslo ir studijų. Profesionaliosios lietuvių žurnalistikos leidėjai, redaktoriai, reporteriai Pirmosios Respublikos metais mokėsi, orientuodamiesi į kitų Europos šalių patyrimą, išsprausdami savo patirtį iš spaudos draudimo metų, bet galiausiai buvo stengiamasi žiniasklaidos darbuotojų studijas sisteminti. Plečiantis informacijos rinkai, Lietuvoje XX amžiaus 3-4 dešimtmetyje būdavo organizuojami žurnalistikos kursai arba paskaitų ciklai (vienas iš įžymesnių organizatorių ir lektorių – redaktorius, publicistas Juozas Keliuotis). Jie laikytini tam tikra žurnalistikos mokyklos užuomazga. 5-ame dešimtmetyje, įsteigus žurnalistikos specialybę Vilniaus universitete, buvo pradėta rengti specialistus, kurie turėjo mokėti parašyti informaciją daugumai jos vartotojų suprantama, taisyklinga kalba, aiškaus žanro, gero stiliaus, kurie turėjo mokėti ne tik atrinkti žinias, bet ir redaguoti tekstus, išmanyti leidybos specifiką. Tuo metu sovietinei valdžiai nebūdavo reikalingi žurnalistai, išmanantieji, kas yra objektyvi žiniasklaida. Tačiau tokie reikalavimai kaip antai – „stebėti gyvenimą“, „atrinkti faktus“, taip pat vadinamosios „buržuazinės/demokratinės Europos šalių/ žurnalistikos“ kritika nuovokiems studentams pagelbėjo bent jau susigaudyti, kokia iš tikrųjų turėtų būti demokratinės visuomenės žiniasklaida. Viešosios informacijos objektyvumo tema tebėra aktuali: esą tai, kas įvardijama teorinėse studijose kaip vienas iš pagrindinių žurnalistikos principų, pritaikyti prieštarogomis viešosios komunikacijos aplinkybėmis būna sudėtinga. Vis dėlto demokratinė santvarka sudaro prielaidų ne tik skelbti viešą informaciją, bet ir ją vertinti. Atitinkamai auditorija įvertina ir tuos žiniasklaidos darbuotojus, kurie paiso profesionalumo reikalavimų – ir pranešimų kūrimo, ir darbo etikos prasme. Tai lemia pasitikėjimą arba – atitinkamai nepasitikėjimą periodinės žiniasklaidos priemonėmis ir žurnalistais.

III. Konkurso apibrėžimas ir sąlygos

11. Kūrybinis konkursas yra egzaminas. Šis egzaminas yra kelių dalių:
- 11.1. Testas – skiriamas išsiaiškinti pasirengimą kūrybiniam konkursui (testą sudaro uždaro pobūdžio klausimai, į kuriuos atsakoma auditorijoje).
- 11.2. Rašto darbas – skiriamas išsiaiškinti pretendento kūrybiškumą ir nuovoką apie aktualius pasaulio įvykius, kuriuos atspindi žiniasklaida. Pretendentai rašo darbą viena tema iš dviejų pasiūlytų pasirinkti. (Kai būna paskelbta viso konkurso tema, rašinio temos yra susijusios su jį atitinkančia bendrąja konkurso tematika). Rašto darbų temos (arba užduotys) pateikiamos Rektoriaus vardu ir paskelbiamos egzamino pradžioje; jų turinys atitinka aktualias Lietuvos ir Europos sąjungos gyvenimo problemas, atspindimas žiniasklaidoje iki dienos konkurso išvakarėse. Rašto darbas rašomas lietuvių kalba.
- 11.3. Papildomos dalys:
- 11.3.1. Pokalbis – skirtas patikslinti kitose konkurso dalyse pateiktą informaciją, sudarant galimybę išsamiau atskleisti jaunos asmenybės siekį tapti profesionaliu žurnalistu. Pokalbis rengiamas tuo atveju, kai nėra Testo dalies.
- 11.3.2. Publikacijų vertinimas – iš pretendentų, kurie gali parodyti pirmą žurnalistinį patyrimą pateikdami žiniasklaidoje publikuotus (transliuotus) žurnalistinio žanro kūrinius, priimti darbai Komisijos įvertinami kaip motyvaciją sustiprinantis įrodymas. Šie autoriniai darbai (jeigu stojantysis jų turi) įteikiami byloje su lydraščiu iki konkurso dienos Komunikacijos fakulteto Integruotame informacijos centre.
12. Visas konkursas rengiamas vadovaujantis šiomis pagrindinėmis tezėmis (klausimais):
- 12.1. **Autobiografija.** Pagrindinės žinios apie save. Pomėgiai. Tėvų profesijos ir jų darbo esmė. Įsimintinas gyvenimo įvykis: kaip jį pateikčiau visuomenei. Savo mokyklos (gimnazijos) vertinimas. Požiūris į save: būdo, komunikabilumo, pastabumo, tikslų ir principų įvardijimas. Kūrybinio konkurso rašto darbo temos pasirinkimo motyvas ir gebėjimas išsamiau paaiškinti, kaip ji atskleista.
- 12.2. **Lietuvos valstybės raida ir sistema.** Lietuvos vardo tūkstantmetis – 2009 m. Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo problemos Lietuvos žiniasklaidoje. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politiniai bruožai, valdovai, santykiai su kaimynais ir spauda. Liepos 6-oji – valstybės šventė. Lietuvos krikšto aplinkybės. Valstybės ir tautiniai simboliai; jų reikšmės ir naudojimas viešojoje erdvėje. Pirmasis

Lietuvos Statutas (1529). Vilniaus universiteto įkūrimas: ką žinau apie seniausią šalies aukštąją mokyklą? Pasipriešinimas caro režimui XIX a. (sukilimas) ir lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo reikšmė (1904). Mažosios Lietuvos sąvoka ir geopolitinis vaidmuo mūsų tėvynės rašto kultūrai. Įžymiausios atgimimo raidos asmenybės. 1918 m. vasario 16 dienos Akto (nutarimo) turinio esmė; valstybingumo atkūrimo demokratiniiais pagrindais aplinkybės bei argumentai. Parlamentarizmas Lietuvoje (nuo 1920 ir nuo 1990) ir ryšys su Vasario 16-osios Akto. Lietuvos valstybės, parlamento ir vyriausybės vadovai 1920-1940, 1990 ir šiuo metu. Vilniaus problema iki Antrojo pasaulinio karo. Raudonoji okupacija; gyventojų represijos; lietuvių dalyvavimas pasipriešinimo judėjimuose. Trėmimai. Stribai ir partizanai. Kolektyvizacija. Lietuva iki Atgimimo (1988) ir Atgimimo prasmė. Iš kur žinau apie Atgimimą? Naujausios istorijos temos arba paminėjimai periodinėje žiniasklaidoje. 1990 m. kovo 11 dieną Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo priimto Akto reikšmė. 1991 metų politiniai įvykiai taikioje kovoje už nepriklausomybę, sausio 13-osios tragedija. Daugiapartinės sistemos atkūrimas ir visuotiniai valdžios rinkimai. Piliečių iniciatyva valstybės valdyme. Parlamentinė pozicija ir opozicija – kas tai yra? Respublikos Konstitucija – šalies pagrindinis įstatymas (1992; pirmoji Valstybės Konstitucija – 1922). Lietuvos Respublikos valdžios institucijos, vadovai. Trijų valdžių (Seimo, Prezidento ir Vyriausybės, Teismo) kompetencijos. Savivalda; ar dalyvavau rinkimuose, kaip jie vyksta? Šalies administracinis padalinimas. Lietuvos geografinė padėtis, plotas, gyventojų skaičius. Gimtojo miesto, rajono, kaimo pateikimas. Lietuviai Baltarusijoje ir Lenkijoje: jų gyvenimo už tėvynės ribų istorinės priežastys. Lietuvių išėvija – sampratos atsiradimas bei apibūdinimas; naujos kartos išėvija ir jos žiniasklaida.

- 12.3. **Mokslas, švietimas, paveldas žiniasklaidos akirtyje.** Švietimo sistema Lietuvoje. Ar VU Statutas yra įstatymas. „Mano internetas“: informacijos technologijų ir informacinės visuomenės samprata. Įžymiausi šalies mokslininkai; mokslo sritys. Mokslo įstaigos Lietuvoje. Nacionalinė mokslo premija, naujausi laureatai. Nacionalinė pažangos premija. Ekologijos samprata ir problema šiuolaikiniame pasaulyje. Mokslo žiniasklaida Lietuvoje: leidiniai, laidos ir žurnalistai. Mokslas žiniasklaidoje: mano skaitytos/matytos ir mane sudominusios publikacijos/laidos. Nacionalinė kultūros premija, naujausi nacionalinės kultūros premijos laureatai. Kultūra ir nacionalinis paveldas. Klasikos sąvoka. Kas vadinama „paminklu“? Mano regiono (miesto, rajono) įžymiausi kultūros, architektūros paveldo objektai. TV, radijo laidos, periodinės spaudos leidiniai, publikacijos apie kultūrą ir paveldo problemas. Gimtojo miesto, rajono kultūros bruožai, tautodailė; muziejai; kraštotyros objektai. Dainų šventė: Lietuvos kultūrinės raidos ypatumas ar tradicija? Tradicinės ir moderniosios dailės 3 įžymiausi XX amžiaus vardai. Asmenybė XXI amžiaus Lietuvos švietimo ir meno pasaulyje. Kokią žinau kultūros, meno ir švietimo periodinę žiniasklaidą.
- 12.4. **Sportas: pomėgis, profesija, informacija.** Populiariausios sporto šakos mūsų tėvynėje. Įžymiausi sportininkai ir komandos. Sporto organizacijų struktūros, turinčios įtakos profesionalaus sporto plėtrai. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veikla. Sporto įvykiai pasaulyje politikos ir kultūros aspektu (olimpiados, čempionatai; kada ir kaip rungtynės aprašomos pirmuose žiniasklaidos puslapiuose, atvejai). Sportas žiniasklaidos priemonėse: radijo ir televizijos laidos, sporto naujienos interneto vartų svetainėse; sporto renginių vedėjai ir komentatoriai. Mėgstamiausia sporto šaka.
- 12.5. **Vidaus ir užsienio politika žiniasklaidoje.** Reikšmingiausi pastarųjų mėnesių, savaičių politiniai įvykiai. Jų apibūdinimas. Politinės partijos, jų vadovai. Dabartinės Vyriausybės programiniai veiksmai. Valstybės biudžetas – kas tai yra? „Krizės“ sąvoka politiniame ir informacijos kontekste. Ginkluotosios pajėgos; lietuvių dalyvavimas tarptautinėse taikos operacijose (karinėse misijose): ar apie tai skaitau (girdžiu) žiniasklaidoje? Lietuvos Respublikos ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, tarp jų – Europos Sąjunga, NATO, JTO. Tarptautinių organizacijų funkcijos. Lietuvos, Estijos ir Latvijos politinis bendradarbiavimas ir jo atsispindėjimas periodinėje žiniasklaidoje. Išėvijos ir emigracijos tema žiniasklaidoje. Tautinių mažumų tema. Bažnytinės konfesijos mūsų šalyje; pasaulėžiūrinė periodika. Visuomeninės, nevyriausybines (jaunimo) organizacijos ir jų vaidmuo. Lietuvos Respublikos santykiai su kaimyninėmis valstybėmis ir šių santykių atspindėjimas televizijoje, spaudoje, interneto svetainėse; mūsų šalies užsienio politikos kryptys. Įžymiausi didžiausių užsienio valstybių (tarp jų – kaimyninių), taip pat tarptautinių organizacijų, kurioms priklauso Lietuva, vadovai. Įtakingiausios pasaulio valstybės. Konfliktų regionai ir jų aprašymas spaudoje; Lietuvos pozicija atitinkamų konfliktų atvejais. Globalizacijos (visuotinio) ir terorizmo sampratos; ar žurnalistai būna teroro auka, kodėl? Prezidento ir užsienio reikalų ministro vaidmenys.

- 12.6. **Ūkis: ekonomikos naujienų reikšmė, svarba, įtaka XXI amžiaus Lietuvoje.** Lietuvos pramonės ir žemės ūkio raidos ypatumai XX a. istoriniais laikotarpiais ir XXI a. pradžioje; Lietuvos – ES narės ekonominiai ryšiai su užsieniu. Aktualiausios ūkio problemos, atspindimos žiniasklaidoje. Energetikos išteklių tema. Verslų plėtojimas, privatizavimo esmė ir raida. Bankroto sąvoka. Kas yra „akcija“? Vyriausybės politikos ūkio srityje ypatumai. Žemės ūkio istorinė charakteristika; Lietuvos kaimas iki 1940 metų ir dabar (pagrindinės problemos). Aplinkos apsauga – kaip ją suprantu? Nacionalinė valiuta ir ES valiuta. Centrinio šalies banko vaidmuo. Kodėl būtina mokėti mokesčius? Privatizavimo samprata. Žymiausios šalies ir užsienio bendrovės, firmos, kompanijos. Verslo periodika. Radijo ir televizijos laidos apie ūkį. Pasirinkta ekonomikos problematika iš periodinės žiniasklaidos šaltinių (namų darbas).
- 12.7. **Žurnalistika ir visuomenės teisė žinoti.** Studijų pasirinkimo motyvavimas. Žurnalistikos samprata. Pirmieji lietuviški periodiniai leidiniai. Dienraštis, savaitraštis ir žurnalas – panašumų ir skirtumų ypatybės. Spauda, radijas, televizija mano gimtinėje. Ar perskaitau naujienas internete? Įžymiausi Lietuvos (regiono) žurnalistai. Valstybės Konstitucija apie žodžio laisvę. Spaudos laisvė mūsų tėvynėje: kaip ją suprantu. Mėgstamo periodinio leidinio (laidos, RTV kanalo, interneto svetainės) apibūdinimas. Aktualijų pateikimo būdai, įvairovė visuomenės informavimo priemonėse. Redakcijos (agentūros), su kuria teko bendradarbiauti, pateikimas. Mano publikacijos (žurnalistinio pobūdžio).
13. Kūrybinio konkurso dienos tema paskelbiama VU dokumentų priėmimo laikyti stojamąjį egzaminą – kūrybinį konkursą išvakarėse Komunikacijos fakulteto svetainėje. Jei atskiras konkurso tema neskelbiama, konkurso metu testo klausimai, rašinio temos ir pokalbio turinys gali būti formuluojami iš bet kurios II.12 dalies.

IV. Rekomendacijos

14. Pretendentai skatinami pasiruošti kūrybiniam konkursui (egzaminui) vadovaujantis visa kūrybinio konkurso programa.
15. Konkurso vertinimo kriterijai, įvardyti Kūrybinio konkurso reglamente, skirti Konkurso komisijai, rekomenduotini susipažinti pretendentams (stojantiesiems). Konkurso tezės parašytos atsižvelgus į vidurinio mokslo programas ir išankstinius reikalavimus, būtinus susipažinti pasirinkusiems žurnalistikos specialybę. Paskelbta programa skirta padėti pretendentams atskleisti nuovoką apie aktualias socialines ir istorines problemas, atspindimas arba atspindėtiną periodinėje žiniasklaidoje.
16. Iškilusios konkurso metu problemos sprendžiamos vadovaujantis Kūrybinio konkurso reglamentu.

Patvirtinta

VU Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos instituto posėdyje 2009 02 06

Patikslinta 2011 03 01

Komunikacijos fakulteto Tarybos 2011 m. kovo 21 d. posėdžio Nr. 160000-10-4

priedas